

ODŮVODNĚNÍ

k vyhlášce č. 83/2021 Sb., kterou se mění vyhláška č. 22/2013 Sb., o vzdělávání na úseku ochrany zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů

Podle právního stavu ke dni 28. 2. 2021

Zpracováno Ministerstvem zemědělství v rámci legislativního procesu přípravy návrhu vyhlášky

OBEČNÁ ČÁST

1. Vysvětlení nezbytnosti navrhované právní úpravy a odůvodnění jejích hlavních principů

Cílem předloženého návrhu novely vyhlášky č. 22/2013 Sb., o vzdělávání na úseku ochrany zvířat proti týrání, ve znění vyhlášky č. 372/2013 Sb. a č. 175/2019 Sb. (dále jen „vyhláška“), je především naplnit nové zákonné zmocnění obsažené v zákoně č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon na ochranu zvířat“) a promítnout do vyhlášky změny v kurzech na úseku ochrany zvířat proti týrání, které plynou z novely zákona na ochranu zvířat, která byla vyhlášena ve Sbírce zákonů pod č. 501/2020 Sb. dne 4. 12. 2020.

Na základě novely zákona na ochranu zvířat přináší návrh vyhlášky změny zejména v těchto oblastech:

- Vyhláška bude nově upravovat požadavky na zkušebního komisaře, rozsah a průběh zkoušky v kurzu odborné přípravy pro získání osvědčení o způsobilosti pro osoby podílející se na úkonech souvisejících s porážením zvířat. Vzor osvědčení o způsobilosti pro osoby podílející se na úkonech souvisejících s porážením zvířat bude nahrazen novými vzory.
- Vyhláška v rámci kurzu odborné přípravy pro získání osvědčení o způsobilosti pro osoby podílející se na úkonech souvisejících s porážením zvířat zpřísňuje tyto kurzy pro osoby, které vykonávají činnosti pracovníka pro řádné zacházení se zvířaty podle čl. 17 přímo použitelného předpisu Evropské unie upravujícího ochranu zvířat při usmrcování.
- Vyhláška bude nově upravovat obsah kurzu k péči o vybrané druhy šelem nebo lidoopy, rozsah odborných znalostí nezbytných pro získání osvědčení o způsobilosti k péči o vybrané druhy šelem nebo lidoopy, požadavky na zkušebního komisaře, požadavky na nejvyšší dosažené vzdělání a praxi lektorů od ukončení nejvyššího dosaženého vzdělání, průběh zkoušky a vzor osvědčení.
- Novela zákona na ochranu zvířat také nahrazuje „zkušební komisi“ v kurzech na úseku ochrany zvířat proti týrání „zkušebním komisařem“. Tuto změnu zákona na ochranu zvířat je nutno promítnout také do prováděcího právního předpisu.

Novela zákona na ochranu zvířat v ustanovení § 14d odst. 1 uvádí: „*Chovatel vybraných druhů šelem nebo lidoopů je povinen úspěšně vykonat zkoušku a mít osvědčení o způsobilosti k péči o vybrané druhy šelem nebo lidoopy, nebo zajistit, aby péči o vybrané druhy šelem nebo lidoopy vykonávala osoba s tímto osvědčením. Osvědčení o způsobilosti k péči o vybrané druhy šelem nebo lidoopy vydává ministerstvo a lze je získat až po úspěšném vykonání zkoušky.*“

S tímto ustanovením souvisí také přechodná ustanovení zákona na ochranu zvířat. Bod 2 přechodných ustanovení novely zákona na ochranu zvířat uvádí:

„Chovatel, který choval vybrané druhy šelem nebo lidoopy přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, je povinen zúčastnit se kurzu k péči o vybrané druhy šelem nebo lidoopy a získat osvědčení o způsobilosti k péči o vybrané druhy šelem nebo lidoopy do 2 let ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona. Na osvědčení se vyznačí, že chovatel získal osvědčení účasti na kurzu. Chovatel uvedený ve větě první musí školicímu pracovišti předložit

- a) rozhodnutí krajské veterinární správy o povolení chovu druhu zvířete vyžadujícího zvláštní péči podle § 13 odst. 5 zákona č. 246/1992 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, které se vztahuje na vybrané druhy šelem nebo lidoopy,*
- b) krajskou veterinární správou potvrzené oznámení podle § 13a odst. 1 zákona č. 246/1992 Sb., ve znění účinném ke dni nabytí účinnosti tohoto zákona, s uvedením druhu zvířete, které se vztahuje na vybrané druhy šelem nebo lidoopy,*
- c) krajskou veterinární správou potvrzené oznámení podle § 5 odst. 4 písm. a) zákona č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon), ve znění pozdějších předpisů, s uvedením druhu zvířete, které se vztahuje na vybrané druhy šelem nebo lidoopy, nebo*
- d) vyjádření vydané krajskou veterinární správou potvrzující, že byl u chovatele přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona proveden výkon dozoru podle § 22 odst. 1 písm. a) zákona č. 246/1992 Sb., ve znění účinném ke dni nabytí účinnosti tohoto zákona, při kterém bylo ověřeno nebo zjištěno, že chovatel chová vybrané druhy šelem nebo lidoopy.“*

V praxi se tedy na základě výše uvedeného budou rozlišovat osvědčení získaná vykonáním zkoušky a osvědčení získaná účastí na kurzu.

Jelikož někteří chovatelé budou v kurzu vykonávat zkoušku a někteří nikoliv, je třeba rozlišovat tato osvědčení vydávaná Ministerstvem zemědělství:

- osvědčení o způsobilosti k péči o vybrané druhy šelem získané vykonáním zkoušky, vzor je uveden v příloze č. 14 k vyhlášce,
- osvědčení o způsobilosti k péči o vybrané druhy šelem získané účastí na kurzu, vzor je uveden v příloze č. 15 k vyhlášce,
- osvědčení o způsobilosti k péči o lidoopy získané vykonáním zkoušky, vzor je uveden v příloze č. 16 k vyhlášce,
- osvědčení o způsobilosti k péči o lidoopy získané účastí na kurzu, vzor je uveden v příloze č. 17 k vyhlášce.

Které druhy šelem patří mezi vybrané druhy šelem, uvádí příloha k novele zákona na ochranu zvířat. Za šelmy podle § 14a odst. 4 zákona na ochranu zvířat se považují:

1. z čeledi kočkovitých z podčeledi
 - a) velké kočky (*Pantherinae*) všechny druhy,
 - b) malé kočky (*Felinae*) rod puma (*Puma*) druh puma americká (*Puma concolor*) a rod rys (*Lynx*),
 - c) gepardi (*Acinonychinae*) rod gepard (*Acinonyx*),
2. z čeledi medvědovití (*Ursidae*) všechny druhy,
3. z čeledi hyenovití (*Hyaenidae*) všechny druhy a
4. z čeledi psovití (*Canidae*) druh vlk obecný (*Canis lupus*) a pes hyenový (*Lycaon pictus*).

Na tomto místě považujeme za nutné zdůraznit, že seznam vybraných druhů šelem je stanoven zákonem na ochranu zvířat a nelze jej měnit touto vyhláškou.

Novela zákona na ochranu zvířat obsahuje v § 14d odst. 5 nové zmocnění k vydání prováděcího právního předpisu upravujícího kurz k péči o vybrané druhy šelem nebo lidoopy, proto v souvislosti s touto problematikou je novelizována vyhláška č. 22/2013 Sb., o vzdělávání na úseku ochrany zvířat proti týrání.

Tato vyhláška nově upravuje obsah kurzu k péči o vybrané druhy šelem nebo lidoopy, rozsah odborných znalostí nezbytných pro získání osvědčení o způsobilosti k péči o vybrané druhy šelem nebo lidoopy, požadavky na zkušební komisaře, požadavky na nejvyšší dosažené vzdělání a praxi lektorů od ukončení nejvyššího dosaženého vzdělání, průběh zkoušky a vzor osvědčení.

Z důvodové zprávy k novele zákona na ochranu zvířat citujeme:

„Ustanovení § 14d obsahuje právní úpravu kurzů pro získání způsobilosti k péči o zvířata uvedená v § 14a odst. 4 zákona na ochranu zvířat (pro vybrané druhy šelem a lidoopy).

V praxi se bude uskutečňovat samostatně kurz pro chovatele vybraných druhů šelem a samostatně kurz pro chovatele lidoopů.

Co se týče osvědčení o způsobilosti k péči o zvířata uvedená v § 14a odst. 4 zákona na ochranu zvířat, rozlišuje právní úprava mezi

- osobami, kterým již bylo ke dni nabytí účinnosti novely zákona vydáno rozhodnutí o povolení chovu druhu zvířete vyžadujícího zvláštní péči, dalšími osobami, které chovaly zvířata uvedená v § 14a odst. 4 zákona na ochranu zvířat před nabytím účinnosti novely zákona, na straně jedné,*
- a osobami, které plánují začít chovat uvedená zvířata po nabytí účinnosti novely, na straně druhé.*

Na osoby, které chovaly zvířata uvedená v § 14a odst. 4 zákona na ochranu zvířat před nabytím účinnosti novely zákona, se vztahuje přechodné ustanovení tohoto zákona. Tyto osoby se musí zúčastnit kurzu k péči o zvířata uvedená v § 14a odst. 4 zákona na ochranu zvířat, ale nemusejí v něm vykonávat zkoušku. Tyto osoby získají osvědčení o způsobilosti k péči o zvířata uvedená v § 14a odst. 4 zákona na ochranu zvířat na základě účasti na kurzu, neboť již mají praktické zkušenosti s chovem uvedených druhů zvířat.

Chovatel, který choval vybrané druhy šelem nebo lidoopy přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona je povinen zúčastnit se kurzu k péči o vybrané druhy šelem nebo lidoopy a získat osvědčení o způsobilosti k péči o vybrané druhy šelem nebo lidoopy do 2 let od nabytí účinnosti tohoto zákona.

Ostatní chovatelé, kteří tato zvířata před nabytím účinnosti tohoto zákona nechovali, jsou povinni získat osvědčení o způsobilosti k péči o zvířata uvedená v § 14a odst. 4 zákona na ochranu zvířat a úspěšně absolvovat zkoušku. Zahájit chov zvířat mohou noví chovatelé až po absolvování zkoušky a splnění dalších stanovených požadavků.

Na osvědčení bude vyznačeno, zda chovatel získal osvědčení účastí na kurzu nebo účastí na kurzu a vykonáním zkoušky.

Skutečnost, že chovatel choval uvedená zvířata před nabytím účinnosti novely zákona na ochranu zvířat, nelze prokázat pouhým čestným prohlášením chovatele. Chovatel musí doložit školicímu pracovišti doklady o této skutečnosti.

- V případě druhů zvířat vyžadujících zvláštní péči předloží chovatel školicímu pracovišti rozhodnutí o povolení chovu druhu zvířete vyžadujícího zvláštní péči vydané příslušnou krajskou veterinární správou. V tomto rozhodnutí musí být uveden druh zvířat, který*

je uveden také v § 14a odst. 4 zákona. Nepostačuje tedy předložit rozhodnutí týkající se jakéhokoliv druhu zvířete vyžadujícího zvláštní péči.

- V případě zvířat chovaných podle § 13a zákona na ochranu zvířat (zvláštní podmínky pro obchod se zvířaty určenými pro zájmové chovy) předloží chovatel školicímu pracovišti krajskou veterinární správou potvrzené oznámení vydané podle § 13a odst. 1 zákona na ochranu zvířat. Podle tohoto ustanovení je právnická nebo fyzická osoba, která na základě živnostenského oprávnění chová zvířata určená pro zájmové chovy pro účely obchodu s nimi nebo s těmito zvířaty obchoduje, provozuje jezdeckou firmu nebo povoznictví, anebo chová zvířata pro cirkusová nebo veřejná vystoupení, povinna nejpozději 30 dnů před zahájením nebo ukončením podnikání oznámit výkon živnosti, druhy a počty zvířat příslušné krajské veterinární správě a současně je povinna doložit, jakým způsobem bude zabezpečena péče o zvířata, jejich zdraví a pohodu v případě zahájení činnosti. Toto oznámení se musí týkat zvířat uvedených v § 14a odst. 4 zákona.
- V případě, že jde o chov, kdy chovatel jako podnikatel chová hospodářská zvířata pro účely podnikání, je takový chovatel povinen předložit potvrzené oznámení krajské veterinární správě podle § 5 odst. 4 písm. a) veterinárního zákona. Z tohoto ustanovení citujeme: „Chovatel, který jako podnikatel chová hospodářská zvířata pro účely podnikání, je dále povinen oznámit krajské veterinární správě nejméně 7 dnů předem zahájení a ukončení podnikatelské činnosti, jakož i informovat krajskou veterinární správu bez zbytečného odkladu o změnách, k nimž má dojít ve způsobu ustájení nebo v druzích chovaných zvířat. Toto oznámení se musí týkat zvířat uvedených v § 14a odst. 4 zákona.
- Další možností je, že chovatel předloží vyjádření vydané krajskou veterinární správou potvrzující, že byl u chovatele přede dnem nabytí účinnosti novely zákona proveden výkon dozoru podle § 22 odst. 1 písm. a) zákona, při kterém bylo ověřeno nebo zjištěno, že chovatel chová vybrané druhy šelem nebo lidoopy.

U druhů zvířat vyžadujících zvláštní péči, která jsou uvedena v § 14a odst. 4 zákona na ochranu zvířat, bude u nových chovatelů osvědčení o způsobilosti k péči o zvířata uvedená v § 14a odst. 4 zákona na ochranu zvířat povinnou přílohou žádosti o povolení chovu. Pokud nebude toto osvědčení přílohou žádosti, krajská veterinární správa chov druhů zvířat vyžadujících zvláštní péči nepovolí.

Ustanovení odstavce 2 a 3 upravuje požadavky na kvalifikaci a poučení osob v případě, kdy chovatel zvířete uvedeného v § 14a odst. 4 osobně nezajišťuje péči o zvíře, ale zajišťuje ji například prostřednictvím svých zaměstnanců.

Ustanovení odstavce 4 stanoví, které osoby nemusí mít osvědčení o způsobilosti k péči o zvířata uvedená v § 14a odst. 4 zákona na ochranu zvířat. Jedná se o zoologické zahrady a jejich zaměstnance, záchranné stanice a jejich zaměstnance. Na uvedené zaměstnance se výjimka vztahuje pouze v rámci práce v zoologické zahradě nebo záchranné stanici. Pokud tyto zaměstnanci chovají v rámci vlastní zájmové činnosti uvedené druhy zvířat (mimo pracovní dobu), musí mít uvedené osvědčení.

Povinnost mít osvědčení o způsobilosti k péči o zvířata uvedená v § 14a odst. 4 zákona na ochranu zvířat se dále nevztahuje na osoby, které mají již dostatečné vzdělání na základě svého studia.

Ustanovení odstavce 5 upravuje zmocnění k vydání prováděcího právního předpisu. Obsah kurzu a další požadavky s kurzem související, např. rozsah odborných znalostí nezbytných pro získání osvědčení o způsobilosti k péči o vybrané druhy šelem nebo lidoopy, požadavky na zkušebního komisaře, požadavky na nejvyšší dosažené vzdělání a praxi lektorů od ukončení nejvyššího dosaženého vzdělání, průběh zkoušky a vzor osvědčení, stanoví Ministerstvo zemědělství prováděcím právním předpisem. Bude se jednat o novelizaci vyhlášky č. 22/2013 Sb., o vzdělávání na úseku ochrany zvířat proti týrání.“

Problematika odborné způsobilosti na úseku ochrany zvířat při porážení je do novely vyhlášky zařazena v návaznosti na pozměňovací návrhy, které byly podány k návrhu novely zákona na ochranu zvířat v průběhu projednávání novelizace v Poslanecké sněmovně Parlamentu České republiky.

Z odůvodnění pozměňovacího návrhu k novele zákona na ochranu zvířat citujeme:

„V souvislosti s aktuální problematikou řádného zacházení se zvířaty na jatkách a velkým zájmem veřejnosti o tuto oblast a se zkušenostmi s negativními příklady u nás i v zahraničí, je nutné důslednější vymáhání pravidel nakládání se zvířaty na jatkách.

Ustanovení § 5a upřesňuje a zpřísňuje požadavky na odbornou způsobilost na úseku ochrany zvířat při porážení, a to v souladu s požadavky stanovenými nařízením Rady (ES) č. 1099/2009 ze dne 24. září 2009 o ochraně zvířat při usmrcování a proti současnému stavu neumožňuje školení nahradit dostatečným vzděláním.

Nařízení Rady (ES) č. 1099/2009 ze dne 24. září 2009 o ochraně zvířat při usmrcování bylo již do zákona na ochranu zvířat adaptováno, a to novelou provedenou zákonem č. 359/2012 Sb. Čl. 17 odst. 4 tohoto nařízení uvádí: „Pracovník pro řádné zacházení se zvířaty musí být držitelem osvědčení o způsobilosti podle čl. 21 vydaného pro veškeré úkony prováděné na jatkách, za něž je odpovědný.“ Školení podle čl. 21 nařízení je již v české právní úpravě obsaženo, a to v § 2 vyhlášky č. 22/2013 Sb., o vzdělávání na úseku ochrany zvířat proti týrání.

Nařízení Rady (ES) č. 1099/2009, o ochraně zvířat při usmrcování, požaduje, aby jatky, které porážejí 1000 a více velkých dobytčích jednotek ročně, měly k dispozici pracovníka pro řádné zacházení se zvířaty, a aby tento pracovník byl držitelem osvědčení o způsobilosti. Členský stát musí určit příslušný orgán, který zajistí kurzy odborné přípravy. Tuto činnost mohl vykonávat pouze pracovník, který splňoval zákonem stanovené kvalifikační požadavky na všechny činnosti provozované na jatkách.

Kvalifikace podle § 5a odst. 1 (tedy vzdělání osob v příslušném oboru), které jsou považovány za rovnocenné osvědčení o způsobilosti pro osoby podílející se na souvisejících úkonech při porážení zvířat a rovněž kvalifikace získané pro jiné účely, pokud byly získány za podmínek odpovídajících podmínkám stanoveným v nařízení Rady (ES) č. 1099/2009 ze dne 24. září 2009 o ochraně zvířat při usmrcování, jsou považovány za rovnocenné osvědčení. Toto se nově nebude vztahovat na pracovníka pro řádné zacházení se zvířaty, který bude muset splňovat předepsané vzdělání i absolvovat odborný kurz a v něm získat osvědčení.

Navrhuje se do zákona na ochranu zvířat proti týrání doplnit povinnost, aby pracovník pro řádné zacházení se zvířaty musel splňovat požadavky odborné způsobilosti a současně absolvovat odborný kurz a získat příslušné osvědčení. Tento požadavek vyplývá z potřeby zintenzivnění a zkvalitnění vlastních kontrol provozovatelů a souvisí s nedávnými kauzami týrání zvířat, které pobouřily veřejnost a znejistily spotřebitele. Ochrana jatečných zvířat je specifickou oblastí ochrany zvířat a péče o jejich pohodu, proto vyžaduje odborný přístup chovatelů, provozovatelů zařízení provádějících přepravu zvířat, porážení a rovněž tak i kvalifikovaný výkon dozoru nad ochranou zvířat.

Nově bude v prováděcím právním předpise upraven také rozsah a průběh zkoušky v kurzu odborné přípravy pro získání osvědčení o způsobilosti pro osoby podílející se na úkonech souvisejících s porážením zvířat.

Současně je žádoucí, aby osoby, které provádějí funkci pracovníka pro řádné zacházení se zvířaty, udržovaly svou kvalifikaci pomocí procesu dalšího vzdělávání, zejména

dalšího profesního rozvoje. Proto se navrhuje do zákona na ochranu zvířat proti týrání doplnit ustanovení o omezené platnosti osvědčení získaného odborným kurzem, a to na dobu 7 let. Opakování kurzu má upevnit stávající poznatky a zejména zajistit seznámení se s aktuálními trendy vědeckého vývoje, změnami legislativy a technologickým pokrokem v dané oblasti.

V souvislosti se zvýšením kvalifikačních požadavků pro pracovníka pro řádné zacházení se zvířaty bylo doplněno sankční ustanovení a stanoveno přechodné období 2 let pro získání osvědčení o způsobilosti pro osoby podílející se na úkonech souvisejících s porážením zvířat podle nové právní úpravy. Osvědčení pracovníků pro řádné zacházení se zvířaty, která byla vydána podle dosavadní právní úpravy, pozbydou uplynutím přechodného období platnost.“

2. Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy se zákonem, k jehož provedení je navržena

Navrhovaná právní úprava je v souladu se zákonem č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů, a jeho zmocňovacími ustanoveními.

3. Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s předpisy Evropské unie, judikaturou soudních orgánů Evropské unie a obecnými právními zásadami práva Evropské unie

Návrh vyhlášky je slučitelný s předpisy Evropské unie.

Vyhláška o vzdělávání na úseku ochrany zvířat proti týrání zapracovává příslušné předpisy Evropské unie a obsahuje právní úpravu v návaznosti na přímo použitelné předpisy Evropské unie.

Jedná se o:

- nařízení Rady (ES) č. 1/2005 ze dne 22. prosince 2004 o ochraně zvířat během přepravy a souvisejících činností a o změně směrnic 64/432/EHS a 93/119/ES a nařízení (ES) č. 1255/97, v platném znění (příloha č. IV),
- směrnice Rady 2007/43/ES ze dne 28. června 2007 o minimálních pravidlech pro ochranu kuřat chovaných na maso,
- směrnice Rady 2008/120/ES ze dne 18. prosince 2008, kterou se stanoví minimální požadavky pro ochranu prasat,
- směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/63/EU ze dne 22. září 2010 o ochraně zvířat používaných pro vědecké účely, v platném znění (čl. 23 a příloha č. V).

Výše uvedené předpisy již byly do právní úpravy zapracovány a v rámci aktuální novelizace vyhlášky nedochází k jejich implementaci.

Návrh není v rozporu s judikaturou soudních orgánů Evropské unie a je v souladu s obecnými zásadami práva Evropské unie (např. zásadou proporcionality a zákazem diskriminace).

Problematika odborné způsobilosti na úseku ochrany zvířat při porážení je upravena nařízením Rady (ES) č. 1099/2009 ze dne 24. září 2009 o ochraně zvířat při usmrcování. Návrh novely vyhlášky je s tímto nařízením v souladu.

Problematika vzdělávání chovatelů vybraných druhů šelem a lidoopů není právními předpisy Evropské unie upravena.

4. Zhodnocení platného právního stavu a odůvodnění nezbytnosti jeho změny

Zákon č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů, je základním právním předpisem České republiky, který upravuje ochranu zvířat proti týrání. Preambule tohoto zákona uvádí, že zvířata jsou stejně jako člověk živými tvory, schopnými na různém stupni pociťovat bolest a utrpení, a zasluhují si proto pozornost, péči a ochranu ze strany člověka. Účelem zákona je chránit zvířata, jež jsou živými tvory schopnými pociťovat bolest a utrpení, před týráním, poškozováním jejich zdraví a jejich usmrcením bez důvodu, pokud byly způsobeny, byť i z nedbalosti, člověkem. Tento zákon zapracovává příslušné předpisy Evropské unie a upravuje v návaznosti na přímo použitelné předpisy Evropské unie požadavky a podmínky ochrany zvířat proti týrání, práva a povinnosti fyzických a právnických osob na úseku ochrany zvířat proti týrání, včetně požadavků na jejich kvalifikaci a odbornou způsobilost, soustavu, působnost a pravomoci orgánů vykonávajících státní správu na úseku ochrany zvířat proti týrání, opatření pro ochranu pokusných zvířat, která jsou používána pro vědecké nebo vzdělávací účely.

Kurzy na úseku ochrany zvířat proti týrání mohou pořádat pouze školicí pracoviště, která k tomu jsou akreditována Ministerstvem zemědělství a splňují podmínky stanovené zákonem na ochranu zvířat, právními předpisy vydanými k jeho provedení a přímo použitelným předpisem Evropské unie na úseku ochrany zvířat proti týrání. Blíže viz k akreditaci školicích pracovišť § 26a a § 26b zákona na ochranu zvířat. Ustanovení § 26a zákona na ochranu zvířat upravuje akreditaci k pořádání kurzů na úseku ochrany zvířat proti týrání, ustanovení § 26b zákona na ochranu zvířat upravuje požadavky na školicí pracoviště, která hodlají pořádat nebo pořádají kurzy na úseku ochrany zvířat proti týrání. Ustanovení § 26c zákona na ochranu zvířat upravuje podmínky pořádání kurzů na úseku ochrany zvířat proti týrání a uznávání kvalifikace.

Prováděcím právním předpisem k zákonu na ochranu zvířat je kromě jiného také vyhláška č. 22/2013 Sb., o vzdělávání na úseku ochrany zvířat proti týrání. Tato vyhláška je určena k provedení § 5a odst. 7, § 5c odst. 7, § 8b odst. 4 a 7, § 12d odst. 8, § 12f odst. 5, § 14b odst. 4, § 15d odst. 7 (odst. 9 po novele zákona na ochranu zvířat), § 15e odst. 3, § 26 odst. 2 a § 26a odst. 3 písm. d) zákona na ochranu zvířat. Tato vyhláška nabyla účinnosti dnem 30. ledna 2013. Tato vyhláška byla dosud novelizována vyhláškou č. 372/2013 Sb. a č. 175/2019 Sb.

V rámci stanovení požadavků na kvalifikaci a odbornou způsobilost osob upravuje zákon na ochranu zvířat v § 20 odst. 2 písm. a) tyto kurzy na úseku ochrany zvířat proti týrání:

1. kurz odborné přípravy k získání osvědčení o způsobilosti pro osoby podílející se na úkonech souvisejících s porážením zvířat,
2. kurz odborné přípravy k získání osvědčení o způsobilosti k usmrcování kožešinových zvířat,
3. odborný kurz pro získání osvědčení o způsobilosti pro řidiče a průvodce silničních vozidel,
4. kurz odborné přípravy k péči o kuřata chovaná na maso,
5. kurz k péči o prasata pro získání osvědčení o způsobilosti k péči o prasata,
6. odborný kurz pro získání osvědčení o odborné způsobilosti osoby odpovědné za péči o handicapovaná zvířata,
7. kurz odborné přípravy pro získání osvědčení o odborné způsobilosti k navrhování pokusů a projektů pokusů a kurz odborné přípravy k prodloužení doby platnosti osvědčení o odborné způsobilosti k navrhování pokusů a projektů pokusů,
8. kurz odborné přípravy pro získání osvědčení o odborné způsobilosti k provádění pokusů na pokusných zvířatech, péči o pokusná zvířata a usmrcování pokusných zvířat a kurz odborné přípravy k prodloužení doby platnosti osvědčení o odborné způsobilosti k provádění pokusů na pokusných zvířatech, péči o pokusná zvířata a usmrcování pokusných zvířat,
9. odborný kurz pro získání odborné způsobilosti k výkonu dozoru na úseku ochrany zvířat, (dále jen „kurzy na úseku ochrany zvířat proti týrání“).

Nově je v § 20 odst. 2 zákona na ochranu zvířat uveden také kurz k péči o vybrané druhy šelem nebo lidoopy, a to na základě novely zákona na ochranu zvířat. Změna vyhlášky je nezbytná z důvodu nutnosti naplnit nové zákonné zmocnění k vydání prováděcího právního předpisu obsažené v novele zákona na ochranu zvířat.

Ustanovení § 5a zákona na ochranu zvířat již v současné době upravuje odbornou způsobilost na úseku ochrany zvířat při usmrcování, a to v souladu s požadavky stanovenými nařízením Rady (ES) č. 1099/2009 ze dne 24. září 2009 o ochraně zvířat při usmrcování.

Nařízení se těmito otázkami zabývá ve své preambuli, která uvádí: „Dobře vyškolení a způsobilí pracovníci zlepšují podmínky zacházení se zvířaty. Předpokladem způsobilosti v oblasti řádného zacházení se zvířaty je znalost základních vzorců chování a potřeb dotčeného druhu zvířat i projevů stavu vědomí a citlivosti. Rovněž je zapotřebí technická způsobilost, pokud jde o používané omračovací zařízení. Pracovníci provádějící určité úkony spojené s porážkou a osoby, které dohlíží nad sezónním usmrcováním kožešinových zvířat, by proto měli být povinni mít pro úkony, jež provádějí, osvědčení o způsobilosti. Vyžadovat osvědčení o způsobilosti pro další pracovníky, kteří usmrkují zvířata, by však nebylo přiměřené sledovaným cílům. U pracovníků s několikaletou zkušeností lze předpokládat, že mají určitou úroveň způsobilosti. V souvislosti s těmito pracovníky by proto v tomto nařízení mělo být obsaženo přechodné ustanovení týkající se osvědčení o způsobilosti. Osvědčení o způsobilosti by měla být vydávána jednotným způsobem.“

Úroveň způsobilosti a osvědčení o způsobilosti upravuje čl. 7 nařízení Rady (ES) č. 1099/2009 ze dne 24. září 2009 o ochraně zvířat při usmrcování. Osvědčení o způsobilosti upravuje čl. 21 tohoto nařízení. Příloha IV nařízení upravuje vztah mezi činnostmi a požadavky na zkoušku způsobilosti.

Ustanovení § 5a odst. 1 zákona na ochranu zvířat (ve znění pozměňovacího návrhu uplatněného Zemědělským výborem Poslanecké sněmovny) uvádí:

„Provozovatel podniku¹²⁾ je povinen zajistit, aby činnosti podle čl. 7 odst. 2 písm. c) až g) a činnost pracovníka pro řádné zacházení se zvířaty podle čl. 17 přímo použitelného předpisu Evropské unie upravujícího ochranu zvířat při usmrcování¹³⁾ na jatkách prováděly pouze osoby, které získaly

- a) střední vzdělání s výučním listem v oboru řezník,*
- b) střední vzdělání s maturitní zkouškou v oboru technologie potravin,*
- c) střední vzdělání s maturitní zkouškou v oboru veterinářství nebo vyšší odborné vzdělání v oboru veterinářství, nebo*
- d) vysokoškolské vzdělání na vysoké škole, která uskutečňuje studijní programy v oblasti veterinárního lékařství a hygieny nebo v oblasti zemědělství se zaměřením na veterinární oblast.*

Tyto osoby mohou kromě činností podle čl. 7 odst. 2 písm. c) až g) přímo použitelného předpisu Evropské unie upravujícího ochranu zvířat při usmrcování¹³⁾ u všech kategorií zvířat provádět také úkony související s porážením zvířat.“

Ustanovení § 2 až § 5 vyhlášky o vzdělávání na úseku ochrany zvířat proti týrání upravují kurzy na úseku ochrany zvířat při usmrcování. Požadavek existence těchto kurzů vychází z čl. 21 nařízení Rady (ES) č. 1099/2009 ze dne 24. září 2009 o ochraně zvířat při usmrcování.

V České republice probíhají kurzy pro činnosti podle čl. 7 odst. 2 písm. a), b) a čl. 7 odst. 3 nařízení Rady (ES) č. 1099/2009 ze dne 24. září 2009 o ochraně zvířat při usmrcování, tedy pro manipulaci se zvířaty a péči o ně před jejich znehybněním, znehybňování pro účely omráčení nebo usmrcení a usmrcování kožešinových zvířat. Na ostatní činnosti uvedené v tomto ustanovení nařízení se vztahuje požadavek náležitého vzdělání uvedený v § 5a odst. 1 zákona na ochranu zvířat. Nově se bude uskutečňovat také další modul již existujícího kurzu, kterým bude

specializovaný kurz pro činnost pracovníka pro řádné zacházení se zvířaty podle čl. 17 přímo použitelného předpisu Evropské unie upravujícího ochranu zvířat při usmrcování.

Z výše uvedené skutečnosti vychází i obsah kurzů v § 2 návrhu vyhlášky. Obsah kurzu tak kopíruje předměty pro zkoušku způsobilosti. Požadavky na předměty zkoušky o způsobilosti stanoví nařízení Rady (ES) č. 1099/2009 ze dne 24. září 2009 o ochraně zvířat při usmrcování v příloze IV. Obsahem kurzu je rovněž požadavek na znalost příslušných ustanovení nařízení Rady (ES) č. 1099/2009 ze dne 24. září 2009 o ochraně zvířat při usmrcování vztahující se k vykonávané činnosti. Současně je obsažen požadavek na znalost zákona na ochranu zvířat a vybrané části právních předpisů v rozsahu nezbytném pro vykonávané úkony.

5. Předpokládaný hospodářský a finanční dopad navrhované právní úpravy na státní rozpočet, ostatní veřejné rozpočty, na podnikatelské prostředí České republiky, sociální dopady, včetně dopadů na rodiny a dopadů na specifické skupiny obyvatel, zejména osoby sociálně slabé, osoby se zdravotním postižením a národnostní menšiny, a dopady na životní prostředí

Návrh vyhlášky nebude mít hospodářské a finanční dopady na státní rozpočet a ostatní veřejné rozpočty. Návrh vyhlášky nebude mít ani sociální dopady, ani dopady na rodiny ani dopady na specifické skupiny obyvatel, zejména osoby sociálně slabé, osoby se zdravotním postižením a národnostní menšiny, ani dopady na životní prostředí.

Z důvodové zprávy k novele zákona na ochranu zvířat citujeme: „*Návrh zákona předpokládá hospodářské a finanční dopady na podnikatelské prostředí. Návrh zákona bude mít dopad na chovatele vybraných druhů šelem a lidoopů a na osoby, které provádějí veřejné vystoupení s vybranými druhy šelem a jejich rozmnožování za účelem veřejného vystoupení. Návrh zákona zvyšuje správní poplatky za vydání rozhodnutí pro chovatele druhu zvířat vyžadujících zvláštní péči, pokud se jedná o vybrané druhy šelem a lidoopy. Návrh zákona dále předpokládá dopady na podnikatelské prostředí z důvodu nově zaváděné povinnosti účasti na kurzech k péči o zvířata uvedená v § 14a odst. 4 zákona na ochranu zvířat (vybrané druhy šelem a lidoopi).*“

Z výše uvedeného plyne, že finanční dopady na chovatele vybraných druhů šelem a lidoopů budou plynout již z novely zákona na ochranu zvířat, nikoliv z této novely vyhlášky.

Rovněž finanční dopady, které souvisejí s kurzem odborné přípravy pro získání osvědčení o způsobilosti pro osoby podílející se na úkonech souvisejících s porážením zvířat, který je určen pro pracovníky pro řádné zacházení se zvířaty podle čl. 17 přímo použitelného předpisu Evropské unie upravujícího ochranu zvířat při usmrcování, plynou již z novely zákona na ochranu zvířat. Bude se jednat o finanční dopady na osoby, které provádějí činnosti pracovníka pro řádné zacházení se zvířaty, popřípadě pro jejich zaměstnavatele, kteří jim budou kurz hradit. Další finanční náklady budou spojeny s nutností provádět zkoušky v těchto kurzech Ministerstvem zemědělství.

Co se týče kurzu odborné přípravy pro získání osvědčení o způsobilosti pro osoby podílející se na úkonech souvisejících s porážením zvířat, který je určen pro osoby, které provádějí manipulaci se zvířaty a péči o ně před jejich znehybněním a znehybnění zvířat pro účely omráčení nebo usmrcení, je právní úprava formulována tak, aby odpovídala tomu, jak v praxi dosud zkoušky probíhaly. Tímto postupem nedojde ke zvýšení administrativní zátěže ani finančních nákladů, které souvisí s pořádáním a absolvováním těchto kurzů.

6. Zhodnocení současného stavu a dopadů navrhovaného řešení ve vztahu k zákazu diskriminace a ve vztahu k rovnosti mužů a žen

Návrh vyhlášky nemá žádné negativní dopady ve vztahu k zákazu diskriminace a ve vztahu k rovnosti mužů a žen.

7. Zhodnocení dopadů navrhovaného řešení ve vztahu k ochraně soukromí a osobních údajů

Navrhovaná úprava je v souladu s ochranou soukromí a osobních údajů. Z provedené analýzy obsahu návrhu nevyplývají ve zmíněných oblastech žádné negativní dopady.

Navrhovaná právní úprava je v souladu se zákonem č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů.

8. Zhodnocení korupčních rizik

Navrhovaná právní úprava neobsahuje žádné ustanovení, které by bylo předmětem korupčního rizika.

9. Zhodnocení dopadů na bezpečnost nebo obranu státu

Navrhovaná právní úprava neobsahuje žádné ustanovení, které by se vztahovalo k bezpečnosti nebo obraně státu.

ZVLÁŠTNÍ ČÁST

K čl. I

K bodu 1 – k § 1 odst. 1 písm. a)

Na základě rozšíření zmocňovacího ustanovení v § 5a odst. 7 zákona na ochranu zvířat dochází také ke změně v § 1 odst. 1 písm. a) vyhlášky. Nově bude vyhláška výslovně upravovat také požadavky na zkušebního komisaře, rozsah a průběh zkoušky v kurzu odborné přípravy pro získání osvědčení o způsobilosti pro osoby podílející se na úkonech souvisejících s porážením zvířat.

Povinnost absolvovat zkoušku v rámci těchto kurzů vyplývá přímo z nařízení Rady (ES) č. 1099/2009 ze dne 24. září 2009 o ochraně zvířat při usmrcování (viz čl. 21 nařízení). Požadavky na zkoušku způsobilosti stanoví příloha IV tohoto nařízení. Vyhláška nyní bude výslovně upravovat, jak má tato zkouška probíhat. V praxi zkoušky probíhaly i podle dosavadní právní úpravy, požadavek na provádění zkoušky tedy není pro praxi novinkou.

K bodům 2, 4, 15, 20 a 23 – k § 1 odst. 1 písm. c), f), h) [dosavadní písmeno g)], i) [dosavadní písmeno h)], j) [dosavadní písmeno i)], § 9 odst. 4, § 19 odst. 1 a 7

V uvedených ustanoveních vyhlášky dochází k nahrazení označení „zkušební komise“ označením „zkušební komisař“.

V novele zákona na ochranu zvířat došlo k nahrazení pojmu „zkušební komise“ pojmem „zkušební komisař“, a to v ustanoveních § 8b odst. 7, § 14b odst. 4, § 15d odst. 7 (po přečíslování 9), § 15e odst. 3, § 20 odst. 2 písm. e), § 26 odst. 2 a § 26c odst. 7 zákona na ochranu zvířat. Tuto změnu zákona na ochranu zvířat je nutno promítnout také do prováděcího právního předpisu.

Z důvodové zprávy k novele zákona na ochranu zvířat citujeme:

„Jelikož se zkoušky v kurzech na úseku ochrany zvířat proti týrání konají formou písemného testu, a nikoliv formou ústních otázek, postačuje na vyhodnocení testu jeden zkušební komisař a není nutná účast zkušební komise. Dojde tak ke snížení zátěže krajských veterinárních správ, které musely na každou zkoušku vyslat svého zástupce. Ustanovení o lektorech jednotlivých kurzů a jejich kvalifikačních předpokladech tímto nebudou dotčena.

Ustanovení se upravují tak, že zkoušky pro získání odborné způsobilosti v kurzech na úseku ochrany zvířat proti týrání bude dále provádět Ministerstvo zemědělství bez zákonem výslovně zakotvené spolupráce se Státní veterinární správou. Zkoušky v uvedených kurzech nebude nadále provádět tříčlenná zkušební komise, ale zkušební komisař, kterým bude v souladu s vyhláškou č. 22/2013 Sb., o vzdělávání na úseku ochrany zvířat proti týrání, zaměstnanec Ministerstva zemědělství s odbornou praxí v oblasti ochrany zvířat a péče o jejich pohodu v orgánu ochrany zvířat uvedeném v § 19 odst. 1 písm. a) zákona nejméně po dobu 1 roku. (Poznámka: Nově bude postačovat odborná praxe v délce 6 měsíců.)

Spolupráce Ministerstva zemědělství a Státní veterinární správy v oblasti kurzů na úseku ochrany zvířat proti týrání bude probíhat i nadále. Tato spolupráce se ale nebude uskutečňovat formou společné účasti ve zkušebních komisích, ale formou spolupráce na přípravě obsahu kurzů a zkušebních otázek v kurzech na úseku ochrany zvířat proti týrání.“

K bodu 3 – k § 1 odst. 1 nové písmeno g)

Dochází k rozšíření předmětu úpravy vyhlášky, který je upraven v § 1 odst. 1 vyhlášky, a to v souvislosti s novým kurzem k péči o vybrané druhy šelem nebo lidoopy. Vkládá se nové písmeno g), neboť novela zákona na ochranu zvířat obsahuje v § 14d odst. 5 nové zmocnění k vydání prováděcího právního předpisu upravujícího kurz k péči o vybrané druhy šelem nebo lidoopy.

Ustanovení § 14d odst. 5 zákona na ochranu zvířat uvádí: „*Ministerstvo stanoví prováděcím právním předpisem obsah kurzu k péči o vybrané druhy šelem nebo lidoopy, rozsah odborných znalostí nezbytných pro získání osvědčení o způsobilosti k péči o vybrané druhy šelem nebo lidoopy, požadavky na zkušebního komisaře, požadavky na nejvyšší dosažené vzdělání a praxi lektorů od ukončení nejvyššího dosaženého vzdělání, průběh zkoušky a vzor osvědčení.*“

K bodům 5 a 25 – k § 2 odst. 1 a 2 a k § 19 odst. 11 písm. a) a b) (upřesnění názvu kurzu)

V oblasti odborné způsobilosti na úseku ochrany zvířat při porážení dochází k upřesnění toho, komu jsou jednotlivé kurzy určeny. Kurzy uvedené v § 2 odst. 1 a 2 jsou určeny pro osoby, které provádějí manipulaci se zvířaty a péči o ně před jejich znehybněním a znehybnění zvířat pro účely omráčení nebo usmrcení. Toto upřesnění souvisí s tím, že nově bude v § 2 odst. 3 výslovně upraven kurz odborné přípravy pro získání osvědčení o způsobilosti pro osoby podílející se na úkonech souvisejících s porážením zvířat, který je určen pro pracovníky pro řádné zacházení se zvířaty podle čl. 17 přímo použitelného předpisu Evropské unie upravujícího ochranu zvířat při usmrcování.

Právní úprava bude výslovně rozlišovat kurz odborné přípravy pro získání osvědčení o způsobilosti pro osoby podílející se na úkonech souvisejících s porážením zvířat, který je určen pro:

1. osoby, které provádějí manipulaci se zvířaty a péči o ně před jejich znehybněním a znehybnění zvířat pro účely omráčení nebo usmrcení; tento kurz se již podle současné právní úpravy člení na dva různé moduly:
 - a) kurz pro ty, kdo manipulují s drůbeží, králíky a zajíci (§ 2 odst. 2 vyhlášky o vzdělávání),
 - b) kurz pro ty, kdo manipulují s jinými zvířaty (§ 2 odst. 1 vyhlášky o vzdělávání),
2. pracovníka pro řádné zacházení se zvířaty podle čl. 17 přímo použitelného předpisu Evropské unie upravujícího ochranu zvířat při usmrcování.

Nařízení Rady (ES) č. 1099/2009 ze dne 24. září 2009 o ochraně zvířat při usmrcování bylo již do zákona na ochranu zvířat adaptováno, a to novelou provedenou zákonem č. 359/2012 Sb. Čl. 17 odst. 4 nařízení o ochraně zvířat při usmrcování uvádí: „Pracovník pro řádné zacházení se zvířaty musí být držitelem osvědčení o způsobilosti podle čl. 21 vydaného pro veškeré úkony prováděné na jatkách, za něž je odpovědný.“ Čl. 17 uvedeného nařízení žádné samostatné školení pro tohoto pracovníka neukládá a ani neumožňuje. Právě naopak, čl. 17 odst. 4 odkazuje na jiné školení, které je v nařízení upraveno, a to na školení podle čl. 21 nařízení. Školení podle čl. 21 nařízení je již v české právní úpravě obsaženo, a to v § 2 vyhlášky o vzdělávání na úseku ochrany zvířat proti týrání. Z tohoto důvodu se nezavádí nové školení, ale dochází k upřesnění požadavků na jednotlivé moduly školení, a to v závislosti na tom, komu je školení určeno.

K bodu 6 – k § 2 odst. 3

Nově se vkládá § 2 odst. 3, který upravuje rozsah kurzu odborné přípravy pro získání osvědčení o způsobilosti pro osoby podílející se na úkonech souvisejících s porážením zvířat, který je určen pro pracovníky pro řádné zacházení se zvířaty podle čl. 17 přímo použitelného předpisu Evropské unie upravujícího ochranu zvířat při usmrcování. Toto školení se bude uskutečňovat v rozsahu 8 výukových hodin teoretické výuky.

Kurzy uvedené v § 2 odst. 1 a 2 mají kratší časový rozsah, protože se vztahují pouze na manipulaci se zvířaty a péči o ně před jejich znehybněním a znehybnění zvířat pro účely omráčení nebo usmrčení.

Jak již bylo uvedeno výše, čl. 17 odst. 4 nařízení o ochraně zvířat při usmrcování uvádí: „Pracovník pro řádné zacházení se zvířaty musí být držitelem osvědčení o způsobilosti podle čl. 21 vydaného pro veškeré úkony prováděné na jatkách, za něž je odpovědný.“ Jelikož se kurz bude týkat většího množství úkonů prováděných při usmrcování zvířat, je nezbytný také větší časový rozsah kurzu.

Úkony, na které se bude vztahovat kurz podle § 2 odst. 3 vyhlášky, jsou uvedeny v čl. 7 odst. 2 nařízení o ochraně zvířat při usmrcování. Z tohoto článku citujeme:

- „a) manipulace se zvířaty a péče o ně před jejich znehybněním;
- b) znehybnění zvířat pro účely omráčení nebo usmrčení;
- c) omráčení zvířat;
- d) posouzení účinnosti omráčení;
- e) zavěšení nebo vyzdvihnutí živých zvířat;
- f) vykrvení živých zvířat;
- g) porážení v souladu s čl. 4 odst. 4.“

K bodu 7 – k § 2 odst. 4

V tomto ustanovení je zohledněno vložení nového odstavce a dochází k rozšíření počtu odstavců, na které toto ustanovení odkazuje.

K bodu 8 – k § 2 odst. 5

Jak již bylo uvedeno výše, bude nově v § 2 odst. 3 výslovně upraven kurz odborné přípravy pro získání osvědčení o způsobilosti pro osoby podílející se na úkonech souvisejících s porážením zvířat, který je určen pro pracovníky pro řádné zacházení se zvířaty podle čl. 17 přímo použitelného předpisu Evropské unie upravujícího ochranu zvířat při usmrcování.

Čl. 17 odst. 4 nařízení o ochraně zvířat při usmrcování uvádí: „Pracovník pro řádné zacházení se zvířaty musí být držitelem osvědčení o způsobilosti podle čl. 21 vydaného pro veškeré úkony prováděné na jatkách, za něž je odpovědný.“ Této skutečnosti musí odpovídat obsah a rozsah kurzu.

Obsah kurzu proto odpovídá tomu, jak jsou nařízením stanoveny předměty pro zkoušku způsobilosti. Požadavky na předměty pro zkoušku způsobilosti stanoví nařízení Rady (ES) č. 1099/2009 ze dne 24. září 2009 o ochraně zvířat při usmrcování v příloze IV.

K bodu 9 – k § 2 odst. 6 (vzory osvědčení)

V návaznosti na upřesnění požadavků, které se týkají kurzů na úseku ochrany zvířat při porážení, uvádí ustanovení § 2 odst. 6:

- vzor osvědčení o způsobilosti pro osoby podílející se na úkonech souvisejících s porážením zvířat, které provádějí manipulaci se zvířaty a péči o ně před jejich znehybněním a znehybnění zvířat pro účely omráčení nebo usmrcení. Toto osvědčení již bylo v právní úpravě uvedeno, dochází pouze k upřesnění jeho názvu. Toto osvědčení bude vydávat školicí pracoviště a bude vydáváno na dobu neomezenou. Dosavadní příloha 1 se nahrazuje novým zněním,
- vzor osvědčení o způsobilosti pro osoby podílející se na úkonech souvisejících s porážením zvířat, které vykonávají činnosti pracovníka pro řádné zacházení se zvířaty podle čl. 17 přímo použitelného předpisu Evropské unie upravujícího ochranu zvířat při usmrcování. Toto osvědčení se zavádí nově, aby bylo rozlišeno, který kurz účastník absolvoval, ale především z toho důvodu, že toto osvědčení bude vydávat Ministerstvo zemědělství (nikoliv školicí pracoviště). Toto osvědčení bude v souladu s textem zákona na ochranu zvířat vydáváno na dobu 7 let. Do vyhlášky se zařazuje nová příloha 1a.

Jelikož budou osvědčení vydávat dva různé subjekty (školicí pracoviště nebo Ministerstvo zemědělství), a to s různou dobou platnosti, je nutné upravit dva různé vzory osvědčení.

K náležitostem osvědčení je třeba poznamenat, že nařízení o ochraně zvířat při usmrcování v čl. 21 odst. 3 uvádí: „V osvědčení o způsobilosti se uvádí, na které kategorie zvířat, typ zařízení a na které z úkonů uvedených v čl. 7 odst. 2 nebo 3 se osvědčení vztahuje.“

K bodu 10 – k § 2 odst. 7 a 8

Nově vložená ustanovení § 2 odst. 7 a 8 upravují rozsah a průběh zkoušky a požadavky na zkušební komisi v kurzu odborné přípravy pro získání osvědčení o způsobilosti pro osoby podílející se na úkonech souvisejících s porážením zvířat, který je určen pro osoby, které provádějí manipulaci se zvířaty a péči o ně před jejich znehybněním a znehybnění zvířat pro účely omráčení nebo usmrcení.

Povinnost absolvovat zkoušku v rámci těchto kurzů vyplývá přímo z nařízení Rady (ES) č. 1099/2009 ze dne 24. září 2009 o ochraně zvířat při usmrcování. Přestože vyhláška dosud výslovně rozsah a průběh zkoušky neupravovala, v praxi zkoušky probíhaly, a to na základě nařízení o ochraně zvířat při usmrcování. Z tohoto důvodu je právní úprava formulována tak, aby odpovídala tomu, jak v praxi dosud zkoušky probíhaly. Tímto postupem nedojde ke zvýšení administrativní zátěže ani finančních nákladů, které souvisí s pořádáním a absolvováním těchto kurzů.

Z čl. 21 nařízení o ochraně zvířat při usmrcování citujeme:

„1. Pro účely článku 7 určí členské státy orgán příslušný pro:

- a) zajišťování toho, aby pro pracovníky podílející se na usmrcování zvířat a souvisejících úkonech byly k dispozici kurzy odborné přípravy;*
- b) udělování osvědčení o způsobilosti, které dokládá složení nezávislé závěrečné zkoušky; předměty této zkoušky se týkají kategorií dotčených zvířat a odpovídají úkonům uvedeným v čl. 7 odst. 2 a 3 a předmětům uvedeným v příloze IV;*
- c) schvalování programů odborné přípravy pro kurzy uvedené v písmenu a) a obsahu a podmínek zkoušky uvedené v písmenu b).*

2. Příslušný orgán může pověřit pořádáním závěrečné zkoušky a vydáváním osvědčení o způsobilosti zvláštní subjekt nebo organizaci, který:

a) má k těmto úkolům náležitou způsobilost, personální obsazení a vybavení;

b) je nezávislý a prost případného střetu zájmů, pokud jde o závěrečnou zkoušku a vydání osvědčení o způsobilosti.

Příslušný orgán může rovněž pověřit pořádáním kurzů odborné přípravy zvláštní subjekt nebo organizaci, který k tomu má náležitou způsobilost, personální obsazení a vybavení.

Příslušný orgán prostřednictvím internetu zpřístupní veřejnosti údaje o subjektech a organizacích, které byly pověřeny těmito úkoly.

K výše uvedenému viz § 20 odst. 2 a 3 a § 26a až § 26c zákona na ochranu zvířat.

V kurzu odborné přípravy pro získání osvědčení o způsobilosti pro osoby podílející se na úkonech souvisejících s porážením zvířat, který je určen pro osoby, které provádějí manipulaci se zvířaty a péči o ně před jejich znehybněním a znehybnění zvířat pro účely omráčení nebo usmrcení, bude v souladu a na základě akreditace k pořádání kurzů na úseku ochrany zvířat proti týrání školicí pracoviště provádět zejména tyto činnosti:

- provádí zkoušky pro získání odborné způsobilosti a připravuje obsah těchto kurzů a zkušební otázky,
- jmenuje zkušební komisaře,
- vydává osvědčení o úspěšném složení zkoušky.

Návrh vyhlášky neobsahuje speciální ustanovení pro rozsah a průběh zkoušky a požadavky na zkušební komisaře v kurzu odborné přípravy pro získání osvědčení o způsobilosti pro osoby podílející se na úkonech souvisejících s porážením zvířat, který je určen pro osoby, které vykonávají činnosti pracovníka pro řádné zacházení se zvířaty podle čl. 17 přímo použitelného předpisu Evropské unie upravujícího ochranu zvířat při usmrcování. Na tento kurz se vztahují obecné podmínky uvedené v § 19 vyhlášky, který obsahuje společná ustanovení pro způsob a organizaci ověřování získaných znalostí pro kurzy na úseku ochrany zvířat proti týrání.

Důvodem je, jak uvádí odůvodnění k pozměňovacímu návrhu k novele zákona na ochranu zvířat, to, že v souvislosti s aktuální problematikou řádného zacházení se zvířaty na jatkách a velkým zájmem veřejnosti o tuto oblast a se zkušenostmi s negativními příklady u nás i v zahraničí, je nutné důslednější vymáhání pravidel nakládání se zvířaty na jatkách. Toto má být zajištěno kromě jiného také zvýšením kvalifikačních požadavků pro činnosti pracovníka pro řádné zacházení se zvířaty podle čl. 17 přímo použitelného předpisu Evropské unie upravujícího ochranu zvířat při usmrcování, a náročnějším kurzem a zkouškou v této oblasti. Připomínáme, že rolí tohoto pracovníka je na daných jatkách napomáhat při dodržování pravidel stanovených v nařízení o ochraně zvířat při usmrcování. Pracovník pro řádné zacházení se zvířaty je přímo odpovědný provozovateli podniku a o záležitostech týkajících se problematiky řádného zacházení se zvířaty informuje přímo jeho. Pracovník pro řádné zacházení se zvířaty může po pracovnících jatek požadovat provedení nápravných opatření nezbytných k zajištění dodržování pravidel stanovených v tomto nařízení.

K bodu 11 – k § 4 odst. 1

V tomto ustanovení dochází ke změnám v návaznosti na vložení nového odstavce 3 do § 2.

K bodu 12 – k § 5 odst. 3

V tomto ustanovení dochází ke změnám v návaznosti na vložení nového odstavce 3 do § 2.

Kurzy uvedené v § 2, které jsou určeny pro osoby, které provádějí manipulaci se zvířaty a péči o ně před jejich znehybněním a znehybnění zvířat pro účely omráčení nebo usmrcení, nelze spojovat do jednoho kurzu s kurzy uvedenými v § 2, které jsou určeny pro pracovníky pro řádné zacházení se zvířaty podle čl. 17 přímo použitelného předpisu Evropské unie upravujícího ochranu zvířat při usmrcování.

K bodu 13 – k poznámce pod čarou č. 7, která je obsažena v § 6

Ustanovení § 6 odst. 2 písm. a) vyhlášky uvádí základní právní předpisy o ochraně zvířat a zajištění jejich pohody během přepravy a souvisejících činností a konkrétní předpisy uvádí v poznámce pod čarou č. 6. V této poznámce dochází k aktualizaci uvedených právních předpisů, neboť došlo k jejich změnám.

Vyhláška č. 376/2003 Sb., o veterinárních kontrolách dovozu a tranzitu produktů ze třetích zemí, a vyhláška č. 377/2003 Sb., o veterinárních kontrolách dovozu a tranzitu zvířat ze třetích zemí, uvedené v poznámce pod čarou č. 7, byly zrušeny zákonem č. 368/2019 Sb., kterým se mění zákon č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony. Z tohoto důvodu dochází k jejich vypuštění z poznámky pod čarou č. 7.

K bodu 14 – k § 7 odst. 3 písm. d), § 8 odst. 3 písm. d) a § 9 odst. 3 písm. d)

Ustanovení § 7 odst. 3 písm. d), § 8 odst. 3 písm. d) a § 9 odst. 3 písm. d) vyhlášky bylo přeformulováno v souladu s připomínkami Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy.

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy uvedlo, že podle nařízení č. 275/2016 Sb. neexistuje žádná oblast vzdělávání s názvem „Veterinářství“. Požaduje proto toto označení nahradit oblastí vzdělávání „Veterinární lékařství, veterinární hygiena“.

Dále byl na základě požadavku Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy doplněn dovětek „anebo s obdobným akreditovaným studijním programem nezařazeným do oblasti vzdělávání se shodným zaměřením“, jelikož tím bude zajištěno, aby lektorem v kurzu mohla být také osoba, která získala praxi na vysoké škole s akreditovaným studijním programem nezařazeným do oblasti vzdělávání, tzn. v rámci studijních oborů, které byly zrušeny zákonem č. 137/2016 Sb., kterým se mění zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů.

K bodu 16 – k novému § 9a

Ustanovení § 9a vyhlášky nově upravuje kurz k péči o vybrané druhy šelem nebo lidoopy. Jak již bylo uvedeno výše, zavádí se nový kurz na základě nového zmocnění k vydání prováděcího právního předpisu, které je obsaženo v § 14d odst. 5 zákona na ochranu zvířat.

Jak již bylo uvedeno v důvodové zprávě k novele zákona na ochranu zvířat, bude se jednat o dva kurzy:

- kurz k péči o vybrané druhy šelem,
- kurz k péči o lidoopy.

Pro organizaci kurzů byl zvolen systém modulů, který umožní efektivnější činnost školicích zařízení a je výhodný také pro ty chovatele, kteří chtějí získat obě osvědčení. Takový chovatel se nemusí 2x účastnit obecné části.

Tyto dva kurzy budou realizovány v rámci 3 výukových modulů:

- modul A – základní, který bude společný pro kurz k péči o vybrané druhy šelem a pro kurz k péči o lidoopy, rozsah tohoto modulu je 36 hodin,
- modul B – chov vybraných druhů šelem, který je součástí kurzu k péči o vybrané druhy šelem, rozsah tohoto modulu je 16 hodin,
- modul C – chov lidoopů, který je součástí kurzu k péči o lidoopy, rozsah tohoto modulu je 16 hodin.

Odstavec 1 upravuje rozdělení jednotlivých výukových modulů a jejich zaměření.

Odstavec 2 upravuje obsah kurzu v modulu A (základní).

Odstavec 3 upravuje obsah kurzu v modulu B (chov vybraných druhů šelem).

Odstavec 4 upravuje obsah kurzu v modulu C (chov lidoopů).

Odstavec 5 upravuje požadavky na nejvyšší dosažené vzdělání a praxi lektorů od ukončení nejvyššího dosaženého vzdělání. Lektor musí splnit podmínky alespoň podle jednoho písmene tohoto ustanovení. Lektor nemusí splnit zároveň všechny podmínky uvedené v písmenech a), b), c) a d).

Ustanovení § 9a odst. 5 písm. c) vyhlášky bylo přeformulováno v souladu s připomínkami Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy uplatněnými v meziresortním připomínkovém řízení. Dále byl na základě požadavku Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy doplněn dovětek „nebo obdobné vysokoškolské vzdělání získané studiem na vysoké škole nezařazeným do oblasti vzdělávání“, jelikož tím bude zajištěno, aby lektorem v kurzu mohla být také osoba, která získala vysokoškolské vzdělání studiem nezařazeným do oblasti vzdělávání, tzn. v rámci studijních oborů, které byly zrušeny zákonem č. 137/2016 Sb., kterým se mění zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů.

Vyhláška v § 9a odst. 6 uvádí, že účastník kurzu k péči o vybrané druhy šelem nebo lidoopy se může zúčastnit kurzu v modulu B nebo v modulu C, až poté, co se zúčastní minimálně 80 procent výukových hodin v kurzu v modulu A. Je naprosto nezbytné, aby účastník kurzu získal nejprve základní znalosti, které se týkají chovu zvířat. Až poté, co má účastník kurzu potřebné základy, je možné, aby se zabýval speciálně problematikou chovu šelem nebo problematikou chovu lidoopů.

Účastník kurzu má možnost vykonat jednotlivé výukové moduly u různých školicích zařízení nebo v různém časovém odstupu. Z tohoto důvodu po ukončení jednotlivých modulů vydá školicí pracoviště potvrzení o úspěšném vykonání zkoušky.

Je třeba rozlišovat:

- potvrzení o úspěšném vykonání zkoušky v modulu A, v modulu B nebo v modulu C, které vydává školicí pracoviště, na straně jedné,
- osvědčení o způsobilosti k péči o vybrané druhy šelem získané vykonáním zkoušky nebo osvědčení o způsobilosti k péči o lidoopy získané vykonáním zkoušky, která vydává Ministerstvo zemědělství na straně druhé.

Na základě pouhého potvrzení od školicího pracoviště není účastník kurzu oprávněn chovat vybrané druhy šelem nebo lidoopy. Potvrzení je pouze podkladem pro vydání osvědčení Ministerstvem zemědělství. Tuto informaci by mělo školicí pracoviště uvést na vydaném potvrzení.

Novela zákona na ochranu zvířat v ustanovení § 14d odst. 1 uvádí: „Chovatel vybraných druhů šelem nebo lidoopů je povinen úspěšně vykonat zkoušku a mít osvědčení o způsobilosti k péči o vybrané druhy šelem nebo lidoopy, nebo zajistit, aby péči o vybrané druhy šelem nebo lidoopy vykonávala osoba s tímto osvědčením. Osvědčení o způsobilosti k péči o vybrané druhy šelem nebo lidoopy vydává ministerstvo a lze je získat až po úspěšném vykonání zkoušky.“

Jelikož někteří chovatelé budou v kurzu vykonávat zkoušku a někteří nikoliv, je třeba dále rozlišovat tato potvrzení školicího pracoviště:

- potvrzení o úspěšném vykonání zkoušky v modulu A, v modulu B nebo v modulu C, které vydává školicí pracoviště, na straně jedné,
- potvrzení o účasti na kurzu v modulu A, v modulu B nebo v modulu C, které vydává školicí pracoviště, na straně druhé.

Podmínky vydávání potvrzení školicím pracovištěm upravuje odstavec 7. Vzor potvrzení, které vydává školicí pracoviště, vyhláška neupravuje, protože se jedná o dokument, který je pouze podkladem pro vydání osvědčení Ministerstvem zemědělství.

Jelikož někteří chovatelé budou v kurzu vykonávat zkoušku a někteří nikoliv, je třeba rozlišovat tato osvědčení vydávaná Ministerstvem zemědělství:

- osvědčení o způsobilosti k péči o vybrané druhy šelem získané vykonáním zkoušky, vzor je uveden v příloze č. 14 k vyhlášce,
- osvědčení o způsobilosti k péči o vybrané druhy šelem získané účastí na kurzu, vzor je uveden v příloze č. 15 k vyhlášce,
- osvědčení o způsobilosti k péči o lidoopy získané vykonáním zkoušky, vzor je uveden v příloze č. 16 k vyhlášce,
- osvědčení o způsobilosti k péči o lidoopy získané účastí na kurzu, vzor je uveden v příloze č. 17 k vyhlášce.

K bodům 17 a 18 – k § 14 odst. 1 nová písmena c) a d)

Na základě žádosti Akademie věd ČR byly doplněny požadavky na kvalifikaci lektorů pro kurzy na úseku ochrany pokusných zvířat. Jako další alternativy odborné praxe byly doplněny:

- nejméně 3 roky praxe ve funkci učitele na vysoké škole v oblasti, kterou má v kurzu na úseku ochrany pokusných zvířat prezentovat, a vysokoškolské vzdělání, a
- nejméně 3 roky vědecké činnosti v oblasti, kterou má v kurzu na úseku ochrany pokusných zvířat prezentovat, a vysokoškolské vzdělání.

K bodu 19 – k § 16 odst. 2 písm. c)

V ustanovení § 16 odst. 2 písm. c) vyhlášky jsou uvedeny vybrané právní předpisy, které jsou obsahem kurzu odborné způsobilosti k výkonu dozoru na úseku ochrany zvířat proti týrání. Novelou dochází k aktualizaci názvů těchto právních předpisů.

Právní řád již v současné době nerozlišuje přestupky a správní delikty, ale používá jednotné označení přestupky. Viz zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. Tato nová terminologie přestupkového trestání je zohledněna také v této vyhlášce, a proto se vypouští slova „a správních deliktech“.

Kontrolní činnost již neupravuje zákon č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, ale s účinností od 1. 1. 2014 zákon č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád). Z tohoto důvodu se z vyhlášky vypouští slovo „státní“.

K bodům 21 a 22 – k § 19 odst. 4 až 6

Ustanovení § 19 vyhlášky upravuje společné ustanovení pro způsob a organizaci ověřování získaných znalostí pro kurzy na úseku ochrany zvířat proti týrání.

Do ustanovení byla doplněna pravidla, která se týkají kurzu k péči o vybrané druhy šelem nebo lidoopy.

Kvůli kurzu k péči o vybrané druhy šelem nebo lidoopy se nově doplňují odstavce 4 a 5. V novém odstavci 5 je upraveno, jak budou při zkoušce zohledňovány výsledky jednotlivých modulů. Pro úspěšné vykonání zkoušky je nutné dosáhnout nejméně 80 procent z celkového počtu bodů v každém modulu.

Ve vyhlášce se nově v § 9a zavádí kurz k péči o vybrané druhy šelem nebo lidoopy. Je nutné upravit také průběh zkoušky v tomto kurzu.

Jak již bylo uvedeno výše, bude se jednat o dva kurzy:

- kurz k péči o vybrané druhy šelem,
- kurz k péči o lidoopy.

Tyto dva kurzy budou realizovány v rámci 3 modulů:

- modul A – základní, který bude společný pro kurz k péči o vybrané druhy šelem a pro kurz k péči o lidoopy, rozsah tohoto modulu je 36 hodin,
- modul B – chov vybraných druhů šelem, který je součástí kurzu k péči o vybrané druhy šelem, rozsah tohoto modulu je 16 hodin,
- modul C – chov lidoopů, který je součástí kurzu k péči o lidoopy, rozsah tohoto modulu je 16 hodin.

Budou se konat 3 samostatné zkoušky (testy), zkouška z modulu A a následně zkouška z modulu B nebo C. Účastník jednoho kurzu tedy vykoná 2 zkoušky, a to zkoušku z modulu A a B, nebo zkoušku z modulu A a C. Vyhláška nebrání tomu, aby se obě zkoušky konaly v jeden den a bezprostředně na sebe navazovaly. Pak se bude de facto jednat o jednu zkoušku.

Není možné, aby někdo bez základních znalostí z modulu A (základní) chtěl vykonat nejdříve zkoušku z modulu B nebo C. Vyhláška v § 9a uvádí, že účastník kurzu k péči o vybrané druhy šelem nebo lidoopy se může zúčastnit kurzu v modulu B nebo v modulu C až poté, co se zúčastní minimálně 80 procent výukových hodin v kurzu v modulu A.

Zkouška (test) z modulu A je vzhledem k časovému rozsahu tohoto modulu koncipována shodně jako zkouška (test) v rámci kurzu odborné způsobilosti k výkonu dozoru na úseku ochrany zvířat proti týrání nebo zkouška v rámci kurzů na úseku ochrany pokusných zvířat uvedených v § 10 a § 12 vyhlášky. Viz § 19 odst. 2 a 3 vyhlášky (60 otázek, 90 minut).

Zkouška (test) z modulu B nebo C je vzhledem k časovému rozsahu těchto modulů koncipována shodně jako je tomu u kratších kurzů na úseku ochrany zvířat proti týrání, a proto právní úprava odkazuje v § 19 odst. 4 na již existující § 19 odst. 1 (30 otázek, 45 minut).

Všechny zkoušky podle této vyhlášky se provádí formou písemného testu, který předem připravuje Ministerstvo zemědělství. Podle této vyhlášky se neprovádí ústní zkoušky. Z tohoto důvodu je postačující praxe zkušebního komisaře na Ministerstvu zemědělství 6 měsíců, místo dosavadního jednoho roku.

K bodu 24 – k § 19 odst. 11

Jedná se o legislativně technickou úpravu související se změnou v bodu 21. Dále jsou v tomto ustanovení prováděny změny navazující na upřesnění toho, komu jsou určeny kurzy odborné přípravy pro získání osvědčení o způsobilosti pro osoby podílející se na úkonech souvisejících s porážením zvířat.

K bodu 26 – k nahrazení přílohy č. 1 novou přílohou

V souvislosti se změnami provedenými v § 2 odst. 1, 2 a 6 vyhlášky dochází k nahrazení dosavadní přílohy č. 1 novou přílohou. Jedná se o vzor osvědčení o způsobilosti pro osoby podílející se na úkonech souvisejících s porážením zvířat, které provádějí manipulaci se zvířaty a péči o ně před jejich znehybněním a znehybnění zvířat pro účely omráčení nebo usmrcení.

K bodu 27 – k nové příloze č. 1a

V souvislosti s novým § 2 odst. 3 a změnou v odstavci 6 dochází k vložení nové přílohy č. 1a. Jedná se o vzor osvědčení o způsobilosti pro osoby podílející se na úkonech souvisejících s porážením zvířat, které vykonávají činnosti pracovníka pro řádné zacházení se zvířaty podle čl. 17 přímo použitelného předpisu Evropské unie upravujícího ochranu zvířat při usmrcování.

K bodu 28 – k novým přílohám č. 14 až 17

V návaznosti na nové ustanovení § 9a vyhlášky, které upravuje kurz k péči o vybrané druhy šelem nebo lidoopy, dochází k zařazení nových příloh vyhlášky.

Jedná se o 4 nové přílohy:

- Vzor osvědčení o způsobilosti k péči o vybrané druhy šelem získaného vykonáním zkoušky je uveden v příloze č. 14 k této vyhlášce.
- Vzor osvědčení o způsobilosti k péči o vybrané druhy šelem získaného účastí na kurzu je uveden v příloze č. 15 k této vyhlášce.
- Vzor osvědčení o způsobilosti k péči o lidoopy získaného vykonáním zkoušky je uveden v příloze č. 16 k této vyhlášce.
- Vzor osvědčení o způsobilosti k péči o lidoopy získaného účastí na kurzu je uveden v příloze č. 17 k této vyhlášce.

K čl. II – Účinnost

S ohledem na naléhavý obecný zájem a v souladu s § 3 odst. 4 zákona č. 309/1999 Sb., o Sbírce zákonů a o Sbírce mezinárodních smluv, ve znění pozdějších předpisů, se navrhuje nabytí účinnosti vyhlášky dnem 1. března 2021.

Návrh novely vyhlášky naplňuje zákonné zmocnění obsažené v novele zákona na ochranu zvířat, která byla dne 4. prosince 2020 vyhlášena ve Sbírce zákonů pod č. 501/2020 Sb. a nabývá účinnosti dnem 1. února 2021.

Na základě rozšíření zmocňovacího ustanovení v § 5a odst. 7 a § 14d odst. 5 zákona na ochranu zvířat by nebylo možné provádět kurzy odborné přípravy pro získání osvědčení

o způsobilosti pro osoby podílející se na úkonech souvisejících s porážením zvířat a kurzy k péči o vybrané druhy šelem nebo lidoopy.